

EURÓPAI UNIÓ

AZ EURÓPAI PARLAMENT

A TANÁCS

Brüsszel, 2023. július 13.
(OR. en)

2023/0144 (COD)

PE-CONS 32/23

POLCOM 105
COEST 349
CODEC 1038

JOGALKOTÁSI AKTUSOK ÉS EGYÉB ESZKÖZÖK

Tárgy: AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE az egyrészt az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamaik, másrészt a Moldovai Köztársaság közötti társulási megállapodás értelmében a Moldovai Köztársaságból származó termékekre alkalmazandó kereskedelmi engedményeket kiegészítő ideiglenes kereskedelem liberalizációs intézkedésekről

**AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS
(EU) 2023/... RENDELETE**

(…)

**az egyrészről az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamaik,
másrészről a Moldovai Köztársaság közötti társulási megállapodás értelmében
a Moldovai Köztársaságból származó termékekre alkalmazandó
kereskedelmi engedményeket kiegészítő
ideiglenes kereskedelem liberalizációs intézkedésekről**

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 207. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

rendes jogalkotási eljárás keretében¹,

¹ Az Európai Parlament 2023. július 11-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács ...-i határozata.

mivel:

- (1) Az egyrészről az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamaik, másrészről a Moldovai Köztársaság közötti társulási megállapodás¹ (a továbbiakban: a társulási megállapodás) képezi az Unió és a Moldovai Köztársaság közötti kapcsolat alapját. A társulási megállapodás kereskedelemre és kereskedelemmel kapcsolatos ügyekre vonatkozó V. címét a 2014/492/EU tanácsi határozattal² összhangban 2014. szeptember 1-je óta ideiglenesen alkalmazzák, és az 2016. július 1-jén hatályba lépett, miután valamennyi tagállam megerősítette.
- (2) A társulási megállapodás kifejezi a társulási megállapodás Feleinek (a továbbiakban: a Felek) azon óhaját, hogy ambiciózus és innovatív módon megerősítsék és kiszélesítsék a kapcsolatokat, fokozatos gazdasági integrációt segítsenek elő és valósítsanak meg, és ezt a Felek Kereskedelmi Világszervezetbeli tagságából eredő jogoknak és kötelezettségeknek megfelelően tegyék.

¹ HL L 260., 2014.8.30., 4. o.

² A Tanács 2014/492/EU határozata (2014. június 16.) az egyrészről az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamaik, másrészről a Moldovai Köztársaság közötti társulási megállapodásnak az Európai Unió nevében történő aláírásáról és ideiglenes alkalmazásáról (HL L 260., 2014.8.30., 1. o.).

- (3) A társulási megállapodás 143. cikke egy szabadkereskedelmi térség Felek általi fokozatos, az 1994. évi Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény (az 1994. évi GATT) XXIV. cikkével összhangban történő létrehozásáról rendelkezik. E célból a társulási megállapodás 147. cikke előírja a vámoknak a a társulási megállapodás XV. mellékletében foglalt jegyzékekkel összhangban történő fokozatos eltörlését, és előírja ezen eltörlés felgyorsításának és hatálya kiterjesztésének lehetőségét.
- (4) Oroszország Ukrajna elleni, 2022. február 24. óta tartó agressziós háborúja alapvetően negatív hatással van a Moldovai Köztársaság azon képességére, hogy kereskedelmet folytasson a világ többi részével, különösen mivel a Moldovai Köztársaságból származó export az ukrán területen keresztüli tranzitra és az ukrán infrastruktúra használatára támaszkodik, amelyek jelenleg nagyrészt nem állnak rendelkezésre. Ilyen kritikus körülmények között és Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújának a Moldovai Köztársaság gazdaságára gyakorolt negatív hatásainak enyhítése érdekében fel kell gyorsítani az Unió és a Moldovai Köztársaság közötti szorosabb gazdasági kapcsolatok kialakítását, és gyors támogatást kell nyújtani a Moldovai Köztársaság gazdaságának. Ezért az Unió és a Moldovai Köztársaság közötti kereskedelmet érintő vámok eltörlésének felgyorsításával összhangban szükséges és helyénvaló a továbbiakban is ösztönözni a kereskedelmi forgalmat, valamint kereskedelem-liberalizációs intézkedések formájában valamennyi termékre vonatkozóan engedményeket nyújtani.

- (5) Az Európai Unióról szóló szerződés 21. cikkének (3) bekezdésével összhangban az Unió biztosítja, hogy külső tevékenységeinek különböző területei egymással összhangban legyenek. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 207. cikkének (1) bekezdése értelmében a közös kereskedelempolitikát az Unió külső tevékenységének elvei és célkitűzései által meghatározott keretek között kell folytatni.
- (6) Az (EU) 2022/1279 európai parlamenti és tanácsi rendelet¹ 2023. július 24-én hatályát veszti.
- (7) Az e rendeletben megállapított kereskedelem liberalizációs intézkedéseknek a következő formát kell öltetniük: i. a belépési ár-rendszer gyümölcs- és zöldségfélékre történő alkalmazásának felfüggesztése; és ii. az összes vámkontingens és behozatali vám felfüggesztése. Ezen intézkedések révén az Unió elmélyíti majd a Moldovai Köztársaság és az Unió közötti gazdasági integrációt, és ideiglenesen megfelelő gazdasági támogatást nyújt a Moldovai Köztársaság és az Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja által érintett gazdasági szereplők javára.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/1279 rendelete (2022. július 18.) az egyrészről az Európai Unió, az Európai Atomenergia-közösség és tagállamaik, másrészről a Moldovai Köztársaság közötti társulási megállapodás értelmében a Moldovai Köztársaságból származó termékekre alkalmazandó kereskedelmi engedményeket kiegészítő ideiglenes kereskedelem liberalizációs intézkedésekről (HL L 195., 2022.7.22., 6. o.).

- (8) A csalás megelőzése érdekében az e rendeletben meghatározott kereskedelem liberalizációs intézkedésekre való jogosultság feltétele, hogy a Moldovai Köztársaság megfeleljen a társulási megállapodás alapján elérhető előnyök megszerzésére vonatkozó összes releváns feltételnek, beleértve az érintett termékekre vonatkozó származási szabályokat és az azokhoz kapcsolódó eljárásokat, valamint hogy a Moldovai Köztársaság a társulási megállapodással összhangban szoros közigazgatási együttműködést folytasson az Unióval.
- (9) A Moldovai Köztársaságnak tartózkodnia kell attól, hogy az Unióból származó behozatalt terhelő új vámokat vagy azokkal azonos hatású díjakat és új mennyiségi korlátozásokat vagy azokkal azonos hatású intézkedéseket vezessen be, továbbá attól, hogy a vámok vagy díjak meglévő szintjét megemelje, vagy bármely más korlátozást vezessen be, kivéve, ha ez Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújával összefüggésben egyértelműen indokolt. Ha az említett feltételek bármelyikét a Moldovai Köztársaság nem tartja be, a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy ideiglenesen felfüggeszse az e rendeletben meghatározott összes kereskedelem liberalizációs intézkedést vagy azok egy részét.

- (10) A társulási megállapodás 2. cikke úgy rendelkezik, hogy többek között a demokratikus elvek, az emberi jogok és az alapvető szabadságok tiszteletben tartása, valamint a tömegpusztító fegyverek, a kapcsolódó anyagok és hordozóeszközök terjedésének megakadályozása a társulási megállapodás alapvető elemeit képezik. Ugyanezen cikk értelmében a Felek különösen a következő általános elvek mellett kötelezik el magukat: a jogállamiság és a jó kormányzás elvének tiszteletben tartása, a korrupció, a szervezett vagy egyéb – többek között a transznacionális jellegű – bűncselekmények és a terrorizmus elleni küzdelem, valamint a fenntartható fejlődés és a hatékony multilateralizmus elveinek tiszteletben tartása. Helyénvaló bevezetni az e rendeletben meghatározott kereskedelem liberalizációs intézkedések ideiglenes felfüggesztésének lehetőségét, amennyiben a Moldovai Köztársaság nem tartja tiszteletben az említett alapvető elemeket vagy az említett általános elveket.
- (11) E rendelet végrehajtása egységes feltételeinek biztosítása érdekében a Bizottságra végrehajtási hatásköröket kell ruházni, hogy ideiglenesen felfüggeszthesse az e rendeletben meghatározott kereskedelem liberalizációs intézkedéseket, amennyiben az e rendelet szerinti behozatal hátrányosan érinti a hasonló vagy közvetlenül versenyző termékek uniós termelőit. Ezeket a végrehajtási hatásköröket a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek¹ megfelelően kell gyakorolni.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o.).

- (12) Az e rendelet hatásának rendszeres nyomon követésén alapuló, és valamely tagállam kellően indokolt kérelme nyomán vagy a Bizottság saját kezdeményezésére indított, három hónapos bizottsági értékelés függvényében lehetővé kell tenni a társulási megállapodás alapján egyébként alkalmazandó vámok újbóli bevezetését azoknak az e rendelet hatálya alá tartozó termékeknek a behozatalára vonatkozóan, amelyek importja hátrányosan érinti a hasonló vagy közvetlenül versenyző termékek uniós piacát.
- (13) A társulási megállapodás szerves részét képező, a Bizottság által a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térség végrehajtásáról készített éves jelentésnek részletes értékelést kell tartalmaznia az e rendeletben meghatározott kereskedelem liberalizációs intézkedések végrehajtásáról.
- (14) A Moldovai Köztársaság gazdasági helyzetére és az (EU) 2022/1279 rendelet 2023. július 24-i hatályvesztésére tekintettel ennek a rendeletnek sürgősen, 2023. július 25-én hatályba kell lépnie,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Kereskedelem liberalizációs intézkedések

Bevezetésre kerülnek a következő kereskedelem liberalizációs intézkedések:

- a) a társulási megállapodás XV-A. mellékletében megállapított összes vámkontingens felfüggesztésre kerül és az említett kontingensek hatálya alá tartozó termékek a Moldovai Köztársaságból vámmentesen hozhatók be az Unióba;
- b) a belépési ár-rendszer alkalmazása felfüggesztésre kerül azon termékek esetében, amelyekre az a társulási megállapodás XV-B. mellékletében meghatározottak szerint alkalmazandó; ezen termékek behozatalára nem alkalmazandó vám.

2. cikk

A kereskedelem liberalizációs intézkedésekre való jogosultság feltételei

Az 1. cikkben előírt kereskedelem liberalizációs intézkedésekre a következő feltételek vonatkoznak:

- a) a Moldovai Köztársaság megfelel a termékek származási szabályainak és az azokhoz kapcsolódó eljárásoknak, a társulási megállapodásban előírtak szerint;

- b) a Moldovai Köztársaság tartózkodik attól, hogy az Unióból származó behozatalt terhelő új vámokat vagy azokkal azonos hatású díjakat, vagy új mennyiségi korlátozásokat vagy azokkal azonos hatású intézkedéseket vezessen be, továbbá attól, hogy a vámok vagy díjak meglévő szintjét megemelje, vagy bármely más korlátozást vezessen be, ideértve a diszkriminatív belső közigazgatási intézkedéseket is, kivéve, ha ez Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborújával összefüggésben egyértelműen indokolt; és
- c) a Moldovai Köztársaság tiszteletben tartja a demokratikus elveket, az emberi jogokat és az alapvető szabadságokat, valamint megakadályozza a tömegpusztító fegyverek, a kapcsolódó anyagok és hordozóeszközök terjedését, tiszteletben tartja a jogállamiság és a jó kormányzás elveit, küzd a korrupció, a szervezett vagy egyéb – többek között a transznacionális jellegű – bűncselekmények és a terrorizmus ellen, továbbá tiszteletben tartja a fenntartható fejlődés és a hatékony multilateralizmus elveit, amelyeket a társulási megállapodás 2., 9. és 16. cikke határoz meg.

3. cikk

Az intézkedések átmeneti felfüggesztése

- (1) Amennyiben a Bizottság arra a megállapításra jut, hogy elegendő bizonyíték áll rendelkezésre arra vonatkozóan, hogy a Moldovai Köztársaság elmulasztja a 2. cikkben meghatározott feltételek teljesítését, végrehajtási jogi aktus útján részben vagy egészben felfüggeszheti az e rendeletben meghatározott kereskedelem liberalizációs intézkedéseket. Az említett végrehajtási jogi aktust az 5. cikk (3) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.
- (2) Amennyiben egy tagállam azt kéri, hogy a 2. cikk b) pontjában meghatározott feltételek teljesítésének a Moldovai Köztársaság általi elmulasztása miatt a Bizottság függesse fel az e rendeletben meghatározott kereskedelem liberalizációs intézkedések bármelyikét, a Bizottság az említett kérelem benyújtásától számított négy hónapon belül indokolással ellátott véleményt nyilvánít arról, hogy a tagállamnak a feltételek teljesítésének elmulasztására vonatkozó állítása megalapozott-e. Amennyiben a Bizottság megállapítja az állítás megalapozottságát, megindítja az e cikk (1) bekezdésében említett eljárást.

4. cikk

Gyorsított védintézkedés

- (1) Amennyiben egy, a Moldovai Köztársaságból származó terméket olyan feltételek mellett hoznak be, amelyek hátrányosan érintik a hasonló vagy közvetlenül versenyző termékek uniós piacát, a Bizottság végrehajtási jogi aktus útján bármikor újból bevezetheti az adott termék behozatalára a társulási megállapodás alapján egyébként alkalmazandó vámokat. Az említett végrehajtási jogi aktust az 5. cikk (3) bekezdésében említett vizsgálóbizottsági eljárás keretében kell elfogadni.

A társulási megállapodás alapján egyébként alkalmazandó vámok újból bevezethetők mindaddig, amíg ez a hasonló vagy közvetlenül versenyző termékek uniós piacára gyakorolt hátrányos hatások ellensúlyozásához szükséges.

- (2) A Bizottság rendszeresen nyomon követi e rendelet hatását, figyelembe véve az 1. cikk a) pontja szerinti kereskedelem liberalizációs intézkedések hatálya alá tartozó termékek kivételével, behozatalával, uniós piaci áraival és uniós termelésével kapcsolatos információkat.

A Bizottság e rendelet hatálybalépésének napjától kezdődően kéthavonta tájékoztatja a tagállamokat a rendszeres nyomon követés eredményeiről.

(3) A Bizottság a vámok újbóli bevezetése céljából értékelést végez a hasonló vagy közvetlenül versenyző termékek uniós piacának helyzetéről. Ezt az értékelést a következők alapján kell megindítani:

- (a) valamely tagállam olyan, kellően indokolt kérelme nyomán, amely a (4) bekezdés alapján az említett tagállam számára észszerűen rendelkezésre álló, elegendő *prima facie* bizonyítékot tartalmaz az (1) bekezdésben említett, az uniós piacot hátrányosan érintő behozatalra vonatkozóan; vagy
- (b) a Bizottság saját kezdeményezésére, miután nyilvánvalóvá vált számára, hogy elegendő *prima facie* bizonyíték van az (1) bekezdésben említett, az uniós piacot hátrányosan érintő behozatalra vonatkozóan.

Az első albekezdésben említett értékelést a megindításától számított három hónapon belül le kell zárni.

(4) A (3) bekezdés szerinti értékelés elvégzése során a Bizottság figyelembe vesz minden releváns piaci fejleményt, beleértve az érintett behozatal által a hasonló vagy közvetlenül versenyző termékek uniós piacának helyzetére gyakorolt hatást is. Az értékelésnek egyebek mellett ki kell terjednie a következő tényezőkre:

- a) az érintett termék Moldovai Köztársaságból való behozatala növekedésének mértéke és mennyisége abszolút és relatív értékben; és

- b) az érintett behozatal hatása az uniós termelésre és árakra, figyelembe véve a más forrásokból származó behozatal alakulását.

Ez a felsorolás nem kimerítő jellegű, és más releváns tényezőket is figyelembe lehet venni.

- (5) Amennyiben a (3) bekezdésben említett értékelés eredményeként a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a hasonló vagy közvetlenül versenyző termékek uniós piacát hátrányos hatások érték, és újból vámokat szándékozik bevezetni, értesítést tesz közzé az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*, amellyel bejelenti az említett termék behozatalára a társulási megállapodás alapján egyébként alkalmazandó vámok újbóli bevezetését. Az értesítésnek tartalmaznia kell az értékelés főbb eredményeinek összefoglalását, és meg kell határoznia azt az időtartamot, amelyen belül az érdekelt felek írásban benyújthatják az álláspontjukat. Ez az időtartam nem haladhatja meg az értesítés közzétételének napjától számított 10 napot.
- (6) Amennyiben rendkívüli körülmények azonnali intézkedést igényelnek, a Bizottság az (5) bekezdésben meghatározott eljárás lefolytatása nélkül – az (EU) 2015/478 európai parlamenti és tanácsi rendelet¹ 3. cikkének (1) bekezdésével létrehozott védintézkedésekkel foglalkozó bizottság tájékoztatását követően – minden általa szükségesnek ítélt megelőző intézkedést meghozhat.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/478 rendelete (2015. március 11.) a behozatalra vonatkozó közös szabályokról (HL L 83., 2015.3.27., 16. o.).

5. cikk
A bizottsági eljárás

- (1) A Bizottságot e rendelet 3. cikkének (1) bekezdése tekintetében a 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet¹ 285. cikkének (1) bekezdésével létrehozott Vámkódexbizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.
- (2) A Bizottságot e rendelet 4. cikkének (1) bekezdése tekintetében az (EU) 2015/478 rendelet 3. cikkének (1) bekezdésével létrehozott védintézkedésekkel foglalkozó bizottság segíti. Ez a bizottság a 182/2011/EU rendelet értelmében vett bizottságnak minősül.
- (3) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor a 182/2011/EU rendelet 5. cikkét kell alkalmazni.

6. cikk
A kereskedelem liberalizációs intézkedések végrehajtásának értékelése

A Bizottság által a mélyreható és átfogó szabadkereskedelmi térség végrehajtásáról készített éves jelentésnek részletes értékelést kell tartalmaznia az e rendeletben meghatározott kereskedelem liberalizációs intézkedések végrehajtásáról, és abban adott esetben azt is értékelni kell, hogy milyen társadalmi hatással járnak az említett intézkedések a Moldovai Köztársaságban és az Unióban. Az 1. cikk a) pontja szerinti, termékbehozatalra vonatkozó információt közzé kell tenni a Bizottság honlapján és havonta aktualizálni kell.

¹ Az Európai Parlament és a Tanács 952/2013/EU rendelete (2013. október 9.) az Uniós Vámkódex létrehozásáról (HL L 269., 2013.10.10., 1. o.).

7. cikk

Hatálybalépés és alkalmazás

Ez a rendelet 2023. július 25-én lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2024. július 24-ig kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt ...,

az Európai Parlament részéről

az elnök

a Tanács részéről

az elnök
